

Впровадження внутрішнього контролю в діяльність суб'єктів господарювання готельно-ресторанного бізнесу потребує вивчення зарубіжного досвіду побудови систем внутрішнього контролю, що дозволить визначити загальні риси та відмінності в концептуальних підходах до його організації. У 2004 р. Комітетом спонсорських організацій комісії Тредуея (COSO) було прийнято концепцію «Управління ризиками підприємства – комплексна структура» (Enterprise Risk Management – Integrated Framework), більш відомої під назвою «COSO-ERM» (Enterprise Risk Management – система управління ризиками підприємства) або «COSO II». Основним акцентом нової моделі «COSO-ERM» стало надання керівнику рекомендацій стосовно необхідності визначення переліку подій (ризиків), що можуть впливати на досягнення стратегічних, тактичних та операційних цілей організації. Пріоритетність цих подій допомагає керівництву звернути додаткову увагу на ті ризики, які потребують відповідної реакції щодо вдосконалення існуючих або розробки нових заходів контролю. Тому, модель «COSO-ERM» може розглядатися як злиття управління ризиками та внутрішнього контролю [4].

Література:

1. Жадан Т.А. Сучасні наукові підходи до розуміння економічного змісту поняття «ризик» / Т.А. Жадан, Ю.В. Жадан // Причорноморські економічні студії : наук. журн. – 2018. – № 33. – С. 74-78.
2. Денисенко А.В. Роль та місце контролю в процесі управління ризиками на туристичних підприємствах / А.В. Денисенко // Економіка і регіон. – 2014. – № 2(45). – С. 81-85.
3. Остап'юк Н.А. Внутрішній контроль суб'єктів ресторанного бізнесу: філософія діяльності? / Н.А. Остап'юк // Економіка: реалії часу: науковий журнал. – 2016. – № 1(23). – С. 162-166.
4. Жадан Т.А. Світовий досвід становлення та розвитку державного внутрішнього фінансового контролю / Т.А. Жадан, Т.С. Шовкопляс, О. В. Сиром'ятникова // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2014. – № 64. – С. 164-171.

УЗАГАЛЬНЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АВТОГОСПОДАРСТВА

*Озеран В.О., к.е.н., професор,
Чернюх Н.В.*

Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут

Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку дозволяє закривати рахунки доходів і витрат щомісяця або після закінчення звітного року через списання їх сальдо на рахунок 79 «Фінансові результати». Структура рахунків 7 і 9 класів побудована таким чином, щоб надавати змогу

підприємствам без особливих труднощів заповнювати Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).

Так, синтетичні рахунки доходів (7 клас) поділяються на певні групи, залежно від здійснюваних видів діяльності автогосподарства: 70 «Доходи від реалізації»; 71 «Інший операційний дохід»; 72 «Дохід від участі в капіталі»; 73 «Інші фінансові доходи»; 74 «Інші доходи».

Кожний синтетичний рахунок має, у свою чергу, ряд субрахунків (рахунків другого порядку), які достатньо повно та конкретно узагальнюють інформацію щодо отриманих доходів. Аналогічним чином побудовані також синтетичні рахунки витрат (9 клас) і субрахунки до них. Це: 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності», 95 «Фінансові витрати», 96 «Витрати від участі в капіталі», 97 «Інші витрати».

Валовий фінансовий результат від надання автогосподарством послуг, які є основним видом діяльності та складовою операційної діяльності підприємства, повинен обліковуватися на субрахунок 703 «Дохід від реалізації робіт, послуг» і визначатися шляхом вирахування з доходу (виручки) відповідних податків, зборів (ПДВ, акцизний збір) тощо та списуватися після визначення фінансових результатів на рахунок 79 «Фінансові результати», субрахунок 791 «Результат операційної діяльності».

Крім доходів від основної діяльності АТП також отримують доходи від іншої операційної діяльності, які необхідно обліковувати на рахунок 71 «Інший операційний дохід» у розрізі субрахунків, а саме: дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю, дохід від реалізації інших оборотних активів, дохід від операційної оренди активів, одержані штрафи, пені, неустойки, відшкодування раніше списаних активів, дохід від списання кредиторської заборгованості, дохід від безоплатно одержаних оборотних активів, інші доходи від операційної діяльності.

Сума визнаних доходів повинна також зменшуватися на суму непрямих податків у складі цих доходів, а чистий дохід повинен списуватися на субрахунок 791 «Результат операційної діяльності».

Інша діяльність підприємств (крім операційної) передбачає фінансову та інвестиційну. Фінансова діяльність – це діяльність, яка призводить до зміни розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства. Інвестиційна діяльність – це придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Доходи від фінансових операцій – це доходи від участі в капіталі, а саме: доходи від фінансових інвестицій, які обліковують за методом участі в капіталі, та інші фінансові доходи. Метод участі в капіталі – це метод обліку інвестицій, згідно з яким балансова вартість інвестицій відповідно збільшується або зменшується на суму збільшення або зменшення частки інвестора у власному капіталі об'єкта інвестування. Згідно з П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» метод участі в капіталі застосовується для обліку інвестицій в асоційовані, спільні та дочірні підприємства, які є пов'язаними сторонами для інвестора. Відповідно

для обліку доходів від участі в капіталі застосовують рахунок 72 «Дохід від участі в капіталі» з використанням відповідних субрахунків. Для обліку інших фінансових доходів та інших доходів використовують однойменні рахунки 73 і 74. Синтетичний та аналітичний облік доходів ведеться за загальною схемою бухгалтерського обліку доходів з врахуванням галузевих особливостей відображення в обліку автотранспортних послуг.

У фінансово-господарській діяльності АТП бере участь велика кількість взаємопов'язаних організаційних, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, які знаходять відображення на рахунках 9 класу. Мета АТП – якомога ефективніше використати ці ресурси, що, зрештою, відображається у фінансових результатах (прибутку або збитку), визначення яких дає НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Для визначення фінансового результату потрібно виходити з принципу нарахування та відповідності доходів і витрат, згідно якого для визначення фінансового результату зіставляються доходи звітного періоду з витратами, здійсненими для отримання цих доходів. Прибуток служить вихідним показником для планування та аналізу господарської діяльності.

Чистий прибуток (збиток) розраховується як сума доходів від всіх видів діяльності за вирахуванням всіх витрат. При цьому доходи і витрати відображаються в обліку у момент їх виникнення, незалежно від часу їх надходження (сплати грошей). Прибуток автогосподарства – це частина добавленої вартості, створеної у сфері надання послуг з перевезення вантажів.

Протягом року фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат до оподаткування та чистий фінансовий результат автогосподарства доцільно визначати оперативним шляхом тільки в Звіті про фінансові результати.

Таким чином, на підставі записів на відображення в бухгалтерському обліку фінансових результатів від надання послуг сальдуванням на рахунок 79 «Фінансові результати» доходів і витрат визначають прибуток або збиток автогосподарства від здійснення ним діяльності за звітний період. Аналітичний облік результатів діяльності ведуть за видами доходів і витрат (втратами) та іншими напрямками, визначеними керівництвом автогосподарства.

ЗНАЧЕННЯ BIG DATA В СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВА

*Панченко О.Д., аспірантка
ННЦ «Інститут аграрної економіки»*

Нині в бізнес середовищі інформація накопичується з гігантською швидкістю, що вимагає від підприємств наявності великих масивів для її зберігання, а також технологій та спеціалістів для її обробки. Тому сучасні суб'єкти господарювання в управлінні починають активно використовувати Big Data.